

Poglavje 12. Nacionalni in čezmejni napotitveni mehanizmi

Odgovorni partner: Dignita

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

12. Poglavje 12. Nacionalni in čezmejni napotitveni mehanizmi

12.1 Uvod

To poglavje obravnava okvire, postopke in strategije sodelovanja, namenjene izboljšanju napotitvenih postopkov znotraj držav in prek državnih meja. Ti mehanizmi so namenjeni zagotavljanju pravočasne in učinkovite podpore posameznikom, zlasti tistim, ki so izpostavljeni tveganju ali potrebujejo specializirano oskrbo in zaščito. Poglavje prikazuje, kako so Bolgarija, Nemčija, Grčija, Poljska, Romunija in Slovenija razvile in uvedle te sisteme za naslavljanje potreb ranljivih skupin prebivalstva, zlasti v kontekstih migracij in boja proti trgovini z ljudmi.

Ob koncu tega poglavja bodo udeleženci usposabljanja sposobni:

- Opredeliti napotitvene mehanizme in njihovo vlogo pri zaščiti ranljivih posameznikov.
- Razumeti specifične značilnosti nacionalnih napotitvenih mehanizmov (NRM) in čezmejnih napotitvenih mehanizmov (CB-RM) v Bolgariji, Nemčiji, Grčiji, Poljski, Romuniji in Sloveniji.
- Prepoznati skupne izzive in inovativne prakse v teh državah.
- Razviti spretnosti za oblikovanje učinkovitih napotitvenih poti.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

12.2 Opredelitev pojmov

Napotitveni mehanizmi

Napotitveni mehanizem je strukturiran okvir, ki zagotavlja, da so žrtve trgovine z ljudmi prepoznane, napotene ter deležne ustrezne pomoči in zaščite. Vzpostavlja jasne protokole za sodelovanje med različnimi deležniki, vključno z organi odkrivanja in preiskovanja, socialnimi službami, izvajalci zdravstvenega varstva in nevladnimi organizacijami.

Vrste napotitvenih mehanizmov:

- **Nacionalni napotitveni mehanizem (NRM):** to je okvir, specifičen za posamezno državo, ki formalizira postopek prepoznavanja in podpore žrtvam trgovine z ljudmi. Zagotavlja, da žrtve prejmejo prilagojene storitve, kot so nastanitev, pravna pomoč in psihološka podpora, ne glede na njihovo pripravljenost sodelovati v preiskavah.
- **Transnacionalni napotitveni mehanizem (TRM):** ta okvir omogoča čezmejno sodelovanje, ki je potrebno, kadar so žrtve prepeljane oziroma izkoriščane med državami. Zagotavlja kontinuiteto oskrbe in pravne podpore med različnimi jurisdikcijami.

Napotitveni mehanizmi spodbujajo na žrtev osredotočen pristop, zagotavljajo dostop do pravic in storitev ter krepijo sodelovanje med vsemi relevantnimi akterji..

Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi

Prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi je v zakonodaji EU primarno urejeno v Direktivi 2011/36/EU o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi. Ta direktiva poudarja **na žrtev osredotočen pristop**, ki vključuje zgodnje prepoznavanje in specializirano pomoč žrtvam.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Prepoznavanje zajema identifikacijo posameznikov, ki so bili izkoriščani, na primer za spolne ali delovne namene, z uporabo prisile, prevare ali sile. Evropska unija je prav tako vzpostavila okvire za identifikacijo žrtev na podlagi skupnih indikatorjev ter sodelovanja med organi odkrivanja in preiskovanja, socialnimi službami in organizacijami civilne družbe. To zagotavlja, da so žrtve prepoznane tudi znotraj ranljivih skupin, kot so migranti in begunci, ter da so deležne ustrezne podpore ne glede na njihov pravni status ali pripravljenost sodelovati v preiskavah.

Identifikacija žrtev trgovine z ljudmi

Identifikacija žrtev trgovine z ljudmi vključuje prepoznavanje posameznikov, ki so bili izpostavljeni izkoriščanju z uporabo sredstev, kot so sila, prisila, prevara ali zloraba ranljivosti. V skladu z Direktivo EU 2011/36/EU je identifikacija ključen prvi korak za zagotovitev, da žrtve prejmejo potrebno podporo in zaščito. Gre za proces, ki mora biti proaktiven in temelji na indikatorjih, kot so znaki fizične ali psihične zlorabe, omejeno gibanje ali pomanjkanje nadzora nad osebnimi dokumenti. Identifikacija žrtev pogosto zahteva multidisciplinaren pristop, vključno s sodelovanjem med organi odkrivanja in preiskovanja, socialnimi službami, izvajalci zdravstvenega varstva in nevladnimi organizacijami. Postopek je zasnovan tako, da je nediskriminatoren in občutljiv za potrebe specifičnih skupin, kot so ženske, otroci in migranti, ki so lahko izpostavljeni večji ranljivosti za trgovino z ljudmi.

Napotitev žrtev trgovine z ljudmi

Napotitev žrtev trgovine z ljudmi vključuje usmerjanje identificiranih posameznikov k ustreznim storitvam in sistemom podpore za zaščito in pomoč. Ta postopek se praviloma izvaja prek nacionalnega napotitvenega mehanizma (NRM), ki zagotavlja sodelovanje med organi odkrivanja in preiskovanja, socialnimi službami ter nevladnimi

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

organizacijami. Namen NRM je zagotoviti celostno podporo, vključno z zdravstveno oskrbo, pravno pomočjo in storitvami reintegracije, ob hkratnem spoštovanju pravic in potreb žrtev. Evropska unija poudarja tudi pomen čezmejnega sodelovanja za omogočanje napotitev žrtev med državami članicami, zlasti v primerih, ko so žrtve trgovine z ljudmi premeščene prek državnih meja..

Potencialna/domnevna žrtev trgovine z ljudmi

Izraz potencialna oziroma domnevna žrtev trgovine z ljudmi se nanaša na posameznike, pri katerih so prisotni kazalniki trgovine z ljudmi, vendar jih pristojni organi še niso formalno identificirali kot žrtve. Ta koncept pomaga zagotoviti, da posamezniki prejmejo potrebno podporo in zaščito že pred potrditvijo uradne identifikacije.

V skladu z Direktivo EU o boju proti trgovini z ljudmi je zaznava začetna faza, v kateri organi ali nevladne organizacije prepoznajo znake trgovine z ljudmi. Ko se nekoga obravnava kot domnevno žrtev, je upravičen do določenih pravic, kot je dostop do pomoči in zaščite v okviru nacionalnih mehanizmov, medtem ko poteka postopek formalne identifikacije.

Identificirana žrtev trgovine z ljudmi

Identificirana žrtev trgovine z ljudmi je posameznik, ki ga pristojni organi po temeljiti oceni formalno priznajo kot žrtev trgovine z ljudmi. Identifikacija temelji na jasnih dokazih o izkoriščanju z uporabo sile, prisile ali drugih sredstev, kot jih opredeljuje Direktiva EU o boju proti trgovini z ljudmi (Direktiva 2011/36/EU).

Formalna identifikacija žrtvam omogoča dostop do posebnih pravic in zaščitnih ukrepov, vključno z zdravstveno oskrbo, pravno pomočjo ter, kjer je to primerno, dovoljenjem za prebivanje. V postopek so praviloma vključeni organi odkrivanja in

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabilă

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

preiskovanja, socialne službe ali za to določene organizacije, in je ključen za zagotavljanje varnosti žrtve ter dostopa do pravnega varstva.

Obdobje okrevanja in razmisleka

Obdobje okrevanja in razmisleka je pravni mehanizem, vzpostavljen v okviru zakonodaje EU in Sveta Evrope za podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Njegov glavni namen je zagotoviti obdobje, v katerem si lahko žrtve opomorejo od doživetega izkoriščanja ter se informirano odločijo, ali bodo sodelovale s pristojnimi organi pri preiskovanju in pregonu storilcev.

V skladu z Direktivo EU 2004/81/ES in Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi se to obdobje zagotovi takoj, ko obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi. V tem času organi ne smejo izvrševati odločb o odstranitvi oziroma izgonu, kar zagotavlja varnost osebe in dostop do potrebne podpore, kot so zdravstvena oskrba, pravno svetovanje in psihološka pomoč. Trajanje obdobja določa nacionalna zakonodaja, vendar običajno traja najmanj 30 dni.

12.3 Teoretični del

Nacionalni napotitveni mehanizem (National Referral Mechanism, NRM)

NRM je strukturiran okvir, ki omogoča, da državni akterji in organizacije civilne družbe sodelujejo pri zaščiti pravic oseb, ki so bile žrtve trgovine z ljudmi, ter zagotavljajo, da prejmejo celovito podporo. Deluje kot sistem za obravnavo primerov trgovine z ljudmi, saj žrtvam zagotavlja usklajeno pomoč in zaščito, hkrati pa podpira prizadevanja organov odkrivanja in preiskovanja za boj proti trgovini z ljudmi. Glavni cilj NRM je varovanje

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

človekovih pravic oseb, ki so bile žrtve trgovine z ljudmi, tako da se z njimi ravna dostojanstveno in spoštljivo, jim zagotovi dostop do pravnega varstva in zaščite ter jih opolnomoči, da sprejemajo odločitve o svojem življenju. Za doseg tega cilja NRM zagotavlja vrsto ključnih storitev, kot so zdravstvena oskrba, nastanitev, pravna pomoč in socialna podpora, vključno s svetovanjem, storitvami reintegracije ter pomočjo pri prostovoljni vrnitvi ali preselitvi.

NRM je zasnovan tako, da ustreza specifičnim potrebam posamezne države ter se prilagaja njenemu edinstvenemu socialnemu, političnemu, gospodarskemu in pravnemu kontekstu. Razvije se na podlagi ocene vzorcev trgovine z ljudmi in nacionalnih okoliščin. Običajno ima NRM osrednji koordinacijski organ ali enoto, ki nadzira napotitveni proces in zagotavlja, da noben primer ne ostane spregledan. Ta osrednja enota pogosto vključuje nacionalnega koordinatorja in posvetovalno/koordinacijsko skupino višjih predstavnikov državnih organov ter civilne družbe, ki skupaj oblikujejo politike in postopke za podporo žrtvam. Oblikujejo se lahko tudi delovne skupine, ki se osredotočajo na specifična vprašanja, ki vplivajo na žrtve trgovine z ljudmi.

Uspešni NRM temeljijo na formalnih dogovorih, kot so memorandumi o soglasju (MoU), ki jasno določajo vloge in odgovornosti posameznih sodelujočih, da se zagotovi učinkovito sodelovanje ter preprečijo prekrivanja ali vrzeli pri zagotavljanju storitev. Prav tako zagotavljajo podrobne usmeritve in standardne operative postopke (SOP) za prepoznavanje oseb, ki so bile žrtve trgovine z ljudmi, in njihovo napotitev v specializirane storitve.

Na žrtev osredotočen pristop NRM zagotavlja, da so osebe, ki so bile žrtve trgovine z ljudmi, opolnomočene, da se njihove pravice spoštujejo ter da prejmejo zaščito in pomoč,

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

ki jo potrebujejo. Z usklajevanjem podpore žrtvam s kazenskim pregonom NRM krepi celotni odziv na trgovino z ljudmi in spodbuja uresničevanje pravičnosti.

Učinkovit NRM je odvisen od jasne razmejitve vlog med vsemi vključenimi institucijami, da se prepreči podvajanje prizadevanj in zagotovi učinkovita koordinacija. Hkrati mora ostati prožen in prilagodljiv, da se lahko odziva na spreminjajoče se vzorce trgovine z ljudmi in nove izzive. Strateška partnerstva med državnimi akterji in organizacijami civilne družbe so bistvena za zagotavljanje kakovosti in učinkovitosti napotitev ter podpornih storitev. Poleg tega zavezujoči dogovori, kot so memorandumi o soglasju (MoU), zagotavljajo odgovornost in jasnost, saj vsi deležniki razumejo svoje naloge in zaveze. Z vključevanjem teh elementov NRM omogoča celosten in usklajen pristop k zaščiti oseb, ki so bile žrtve trgovine z ljudmi, spodbujanju njihovih pravic ter učinkovitemu boju proti trgovini z ljudmi.

V skladu z zadnjimi spremembami Direktive 2011/36/EU o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi **morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe za vzpostavitev nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi in formalnih napotitvenih mehanizmov ter imenovati kontaktno točko za čezmejno napotitev žrtev.**

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Usmeritve za izvajalce:

Podajte povzetek nacionalnega napotitvenega mehanizma (NRM) v vaši državi, če obstaja, skupaj s seznamom ključnih institucij/organizacij in kontaktnimi podatki. Če formalni NRM ne obstaja, opišite, kako institucije trenutno sodelujejo, pri čemer podrobno pojasnite, kako potekajo formalni postopki in koordinacija pri prepoznavanju, pomoči ter zaščiti oseb, ki so žrtve trgovine z ljudmi.

12.3.1 Bolgarija

Nacionalni mehanizem za napotitev in podporo osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi (NRM), v Bolgariji predstavlja okvir sodelovanja, v katerem institucije izpolnjujejo svoje obveznosti glede skrbi za žrtve z usklajevanjem prizadevanj v okviru strateških partnerstev z nevladnimi organizacijami, mednarodnimi organizacijami in civilno družbo.

V skladu z Zakonom o boju proti trgovini z ljudmi je koordinator mehanizma **Nacionalna komisija za boj proti trgovini z ljudmi (NCCTHB)**, in sicer prek svojega sekretariata in administracije.

Glavni cilji mehanizma so zagotavljanje človekovih pravic žrtev trgovine z ljudmi pri nudenju učinkovite oskrbe ter napotitev žrtev k ustreznim storitvam. Opisana so temeljna načela dela z žrtvami trgovine z ljudmi, vključno z brezpogojno podporo, varnostjo in zaščito, zaupnostjo ter varovanjem osebnih podatkov in nediskriminatorno obravnavo.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Mehanizem opredeljuje tudi standardne operativne postopke za identifikacijo, napotitev, zaščito, pomoč in socialno vključevanje žrtev tega kaznivega dejanja..

Vlada je 20. julija 2016 odobrila Nacionalni mehanizem za napotitev in podporo osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi. Ta potrditev je pomembna za formalno sprejetje mehanizma in njegovo izvajanje pri usklajevanju obravnave primerov trgovine z ljudmi. Prav tako bo prispevala k večji ozaveščenosti uradnikov, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi s trgovino z ljudmi, ter sodelujejo pri identifikaciji in napotitvi žrtev, saj bo administracija NCCTHB po sprejetju mehanizma v **Nacionalni program za boj proti trgovini z ljudmi in zaščito žrtev** vključila letne aktivnosti usposabljanja za deležnike, vključene v mehanizem, na nacionalni in lokalni ravni.

Nacionalni mehanizem za napotitev in podporo osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi v Bolgariji, je strukturiran v treh delih: **Del A: »Institucionalni okvir«**, ki predstavlja vse sodelujoče v NRM ter njihove vloge in naloge. **Del B: »Vodilna načela dela«**, ki opisuje pravila in načela dela z žrtvami trgovine z ljudmi, kot so jih sprejeli udeleženci NRM. **Del C: »Standardni operativni postopki«**, ki opisujejo korake in ukrepe pri podpori osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi. Mehanizem vsebuje tudi dve prilogi: **»Kriteriji za identifikacijo oseb, ki so žrtve trgovine z ljudmi«** in **»Kriteriji in standardi za zagotavljanje socialnih storitev osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi«**. Posebna pozornost je namenjena primerom otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi, ter državljanom držav zunaj EU, ki so v Bolgariji prepoznani kot žrtve trgovine z ljudmi.

Nacionalni mehanizem za napotitev in podporo osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi, je odprt dokument. Je dinamičen in se mora spreminjati skladno z morebitnimi spremembami nacionalne zakonodaje, novimi razvoji oblik in metod izkoriščanja, novimi

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

rizičnimi skupinami in regijami, spreminjajočimi se potrebami žrtev ter drugimi premiki v pojavnih oblikah trgovine z ljudmi.

Celotna različica Nacionalnega mehanizma za napotitev in podporo osebam, ki so žrtve trgovine z ljudmi, je dostopna tukaj:

https://antitrafficking.government.bg/uploads/Files/National_referral_mechanism_for_trafficked_persons_En.pdf

12.3.2 Nemčija

Nacionalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi (NAP) v Nemčiji je celovit okvir za boj proti trgovini z ljudmi v vseh njenih oblikah, vključno s prisilnim delom, spolnim izkoriščanjem, trgovino z organi in prisilnim izvrševanjem kaznivih dejanj. Kot podpisnica različnih mednarodnih in evropskih pravnih instrumentov, kot so Palermski protokol OZN, Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi ter relevantne direktive EU, se Nemčija zavezuje k boju proti tej resni kršitvi človekovih pravic in dostojanstva.

NAP se osredotoča na **štiri ključne cilje**: (1) preprečevanje, (2) zaščita, (3) pregon in (4) partnerstva.

(1) Preprečevanje zajema ozaveščanje javnosti in izobraževanje potencialnih žrtev ter deležnikov za zmanjšanje ranljivosti. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

(2) Zaščita poudarja celovite podporne storitve za žrtve, vključno s pravno, zdravstveno in psihološko pomočjo, ter zagotavljanje varne nastanitve.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

(3) **Pregon**, torej prizadevanja organov odkrivanja in preiskovanja usmerjena v krepitev preiskovalnih zmogljivosti ter zagotavljanje, da se storilci trgovine z ljudmi soočijo z učinkovitimi pravnimi posledicami.

(4) **Partnerstva** se osredotočajo na izboljšanje usklajevanja med nacionalnimi in mednarodnimi organi, nevladnimi organizacijami in drugimi deležniki.

Nemčija je uvedla več strategij za doseganje teh ciljev. Pravni okvir je bil posodobljen, da bi bil usklajen z direktivami EU, vključno s spremembami Kazenskega zakonika (člen 232 in naslednji), ki določajo strožje kazni za storilce trgovine z ljudmi in širijo opredelitev izkoriščanja. **Pobude za podporo žrtvam** vključujejo vzpostavljanje varnih nastanitev, zagotavljanje svetovanja, odobritev začasnih dovoljenj za prebivanje žrtvam, ki sodelujejo s pristojnimi organi, ter zagotavljanje dostopa do odškodnin in integracijskih programov. **Preventivne kampanje** se aktivno izvajajo in so usmerjene v skupine z visokim tveganjem, kot so migranti in begunci, medtem ko organi odkrivanja in preiskovanja, mejni organi in socialni delavci prejemajo specializirana usposabljanja za prepoznavanje in odzivanje na indikatorje trgovine z ljudmi..

Poleg teh ukrepov Nemčija poudarja tudi **zbiranje podatkov in raziskovalno delo**, pri čemer sodeluje z različnimi institucijami pri analiziranju trendov trgovine z ljudmi ter vzdržuje centralizirano podatkovno zbirko za spremljanje primerov. **Mednarodno sodelovanje** je ključni element, saj Nemčija tesno sodeluje z EU, INTERPOL-om in nevladnimi organizacijami pri boju proti čezmejni trgovini z ljudmi prek skupnih operacij in izmenjave obveščevalnih podatkov.

Kljub temu **izzivi** ostajajo. Prepoznavanje in pomoč žrtvam v prikritih oblikah izkoriščanja, kot je prisilno delo v zasebnih gospodinjstvih, ter obravnavanje prepletov med migracijskimi politikami in ukrepi proti trgovini z ljudmi zahtevajo stalno pozornost.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Potrebno je tudi nadaljnje ozaveščanje javnosti, zlasti v sektorjih, kot so gradbeništvo, kmetijstvo in gospodinjstvo, kjer je izkoriščanje pogosto.

Organizacije civilne družbe in nevladne organizacije imajo v Nemčiji ključno vlogo pri prizadevanjih proti trgovini z ljudmi, saj žrtvam zagotavljajo neposredno podporo, zagovarjajo močnejše politike ter skrbijo, da so glasovi preživelih upoštevani v procesih odločanja.

Trenutno stanje NAP

NAP je razvijajoč se dokument, ki se prilagaja novim izzivom in trendom na področju trgovine z ljudmi. Njegov uspeh je odvisen od stalne zavezanosti, zadostnih virov in aktivnega sodelovanja vseh deležnikov. Za dodatne informacije so na voljo viri pri Zveznem ministrstvu za družino, starejše, ženske in mladino ter pri Zveznem kriminalističnem uradu (BKA).

NAP mora pred uvedbo na zvezni ravni prestat več faz. V dveh fazah, ki sta že zaključeni, je bila vključena civilna družba (vključno s pomembnimi strokovnjaki iz specializiranih svetovalnih centrov za trgovino z ljudmi, kot je nemška mreža nevladnih organizacij proti trgovini z ljudmi). Trenutno obstaja osnutek, ki so ga ministrstva uskladila in je strokovno usklajen. Finančna uskladitev in uskladitev na vodstveni ravni še nista zaključeni. **Tri četrtnine NAP usklajuje Ministrstvo za družino, ena četrtnina (poglavje o kazenskih postopkih) pa Zvezno ministrstvo za notranje zadeve in Zvezno ministrstvo za pravosodje.**

Trenutno stanje nemškega NAP za boj proti trgovini z ljudmi odraža tako napredek kot tudi trajajoče izzive. Čeprav so bili v zadnjih letih okrepljeni pravni okviri in sistemi podpore žrtvam, ostajajo vrzeli pri obravnavi prikritih oblik izkoriščanja in čezsektorskih

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

ranljivosti. **Nedavne volitve bodo verjetno vplivale na prednostne naloge in izvajanje NAP, saj lahko nova vlada svoj poudarek prilagodi glede na koalicijske dogovore.** Pričakovati je premik k večjemu poudarku na preprečevanju, zaščiti migrantov in mednarodnem sodelovanju, ob upoštevanju naraščajočega političnega poudarka na človekovih pravicah in socialni pravičnosti. Ti razvojni premiki bi lahko prinesli obnovljeno pozornost in dodatne vire za boj proti trgovini z ljudmi, vendar bodo hkrati zahtevali usklajeno delovanje na zvezni, deželni in lokalni ravni, da se zagotovi dejanski učinek.

12.3.3 Grčija

Nacionalni napotitveni mehanizem (NRM) v Grčiji¹ služi kot osrednji okvir za prepoznavanje, zaščito in podporo žrtvam trgovine z ljudmi (THB). Mehanizem je zasnovan tako, da spodbuja usklajevanje med državnimi organi, nevladnimi organizacijami in mednarodnimi partnerji ter zagotavlja celovit pristop k boju proti trgovini z ljudmi.

Zakonodajni okvir

NRM v Grčiji deluje v okviru **Zakona 4198/2013** in je usklajen z mednarodnimi standardi, kot sta Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi in Direktiva EU 2011/36/EU. Ti pravni instrumenti določajo obveznost identifikacije, napotitve in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi ter poudarjajo na žrtev osredotočen pristop. Za vsakodnevno izvajanje NRM je zadolžen **Nacionalni center za socialno solidarnost**

¹ <https://ekka.org.gr/index.php/en/ethnikos-mixanismos-anaforas-en>

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

(NCSS)², pod nadzorom **Urada nacionalnega poročevalca za boj proti trgovini z ljudmi (ONR)**³ pri Ministrstvu za zunanje zadeve. V skladu s 6. členom grške zakonodaje o izboljšanju dostopa do pravnega varstva za ranljive skupine in krepitvi ukrepov proti trgovini z ljudmi je ONR odgovoren za:

[...] razvoj, usklajevanje in izvajanje nacionalne strategije za boj proti trgovini z ljudmi na ravni preprečevanja, zatiranja in pregona storilcev ter zaščite žrtev trgovine z ljudmi, pri čemer deluje neposredno pod pristojnostjo ministra za zunanje zadeve.⁴

Poročanje

NRM zagotavlja širok nabor informativnih orodij, napotitvenih poti in letnih poročil. Poročanje NRM poteka **z izpolnitvijo obrazca za poročanje**, ki je na voljo na spletni strani. Obrazec vključuje demografske podatke in ključne informacije o primeru žrtve. Navodila za izpolnjevanje, anonimizacijo in oddajo obrazca so dostopna na spletu..⁵

Koga je mogoče napotiti v NRM:

- Uradno priznane žrtve na podlagi akta državnega tožilca.
- Domnevne žrtve – posamezniki, pri katerih primer na podlagi strokovne presoje kaže na znake trgovine z ljudmi.

Kdo lahko vloži obrazec za poročanje v NRM:

² <https://ekka.org.gr/index.php/en/ethnikos-mixanismos-anaforas-en>

³ <https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/pagkosmia-zitimata/paranomi-diakinisi-prosopon.html>

⁴ <http://www.opengov.gr/ministryofjustice/?p=4935>

⁵ <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare în
dezvoltare
Durabilă

KLJUČ

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Poročila lahko oddajo le strokovni delavci, ki so zaposleni pri državnih ali nedržavnih akterjih, ki so člani NRM ali želijo postati člani.⁶

Je poročanje obvezno?

Grška zakonodaja ne nalaga obveznega poročanja v NRM. Vendar se akterji, vključeni v mehanizem, zavežejo k upoštevanju postopkov NRM in k posredovanju relevantnih informacij organizaciji EKKA.

Pomoč prio izpolnjevanju obrazca za poročanje:

Strokovni delavci, ki niso prepričani glede podrobnosti obrazca, lahko preberejo Navodila za izpolnjevanje obrazca za poročanje na spletni strani EKKA ali se obrnejo na podporno ekipo NRM po telefonu (+30 2132039772) ali e-pošti (ema.helpdesk@ekka.org.gr).

Zahteve:

Za odrasle žrtve je za vključitev v NRM potrebno njihovo soglasje. Strokovni delavci morajo zagotoviti, da je soglasje pridobljeno (ustno ali pisno). Za žrtve, ki so otroci, soglasje ni potrebno.

Kadar žrtve ne delijo vseh informacij:

Poročila temeljijo izključno na informacijah, ki jih žrtev prostovoljno posreduje. Sami sumi ali ugibanja ne zadostujejo za identifikacijo ali prijavo žrtve v NRM.

Informativna gradiva in mreže

⁶ https://ekka.org.gr/images/KOINONIKON-PAREMBASEON/%CE%95%CE%9C%CE%91/EMA-Practical_Guide-EN.pdf

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare la
Încalzire
Durabilă

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

NRM zagotavlja koristne informacije za poročanje ter napotitve k drugim organizacijam glede na področja njihovega dela.⁷

Čezmejni napotitveni mehanizem

Grčija zaradi svojega geografskega položaja kot tranzitna in ciljna država potrebuje čezmejne napotitvene mehanizme za učinkovito obravnavo trgovine z ljudmi. V skladu s **Strategijo Ministrstva za zaščito državljanov za obdobje 2021–2025 za boj proti trgovini z ljudmi**⁸ je eden ključnih ciljev krepitev čezmejnega sodelovanja in medsektorskega sodelovanja pri obravnavi primerov v mednarodnem okviru ter organiziranega kriminala. Za doseg tega je koristna uporaba kanalov sodelovanja na ravni EU in mednarodnih kanalov.

Natančneje:

- Krepitev bilateralnega policijskega sodelovanja s tretjimi državami, predvsem z državami izvora žrtev trgovine z ljudmi v Grčiji, prek aktivacije policijskih atašejev teh držav v Grčiji ali ustreznih atašejev grških diplomatskih predstavništev v državah interesa.
- Krepitev sodelovanja z drugimi organizacijami in institucijami na ravni EU in Sveta Evrope.
- Uporaba kanalov mednarodnega policijskega sodelovanja: Europol – Interpol – SIRENE.

⁷ https://ekka.org.gr/images/KOINONIKON-PAREMBASEON/NRM_ACTORS.pdf

⁸ <https://www.minocp.gov.gr/inc/uploads/2021/07/29072021strathgikhn.pdf>

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- Organizacija operativnih sestankov na sedežu Europolu za primere skupnega interesa.
- Sodelovanje v skupnih akcijskih dnevih za boj proti trgovini z ljudmi v okviru EMPACT.⁹

12.3.4 Poljska

Nacionalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2022–2024 (v nadaljevanju: NAP) je drugi zaporedni dokument, ki opredeljuje naloge na področju preprečevanja trgovine z ljudmi. Prvi tovrstni dokument z naslovom »Nacionalni program za boj proti trgovini z ljudmi in njeno preprečevanje« je Svet ministrov sprejel septembra 2003. Od leta 2009 se je naziv dokumenta spremenil v Nacionalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi.

Cilj NAP je okrepiti preventivne ukrepe in usposabljanja ter povečati vlogo vojvodskih ekip za boj proti trgovini z ljudmi, tako da bodo vse komponente sistema za boj proti trgovini z ljudmi medsebojno dopolnjujoče.

Dejavnosti subjektov, kot so **vojvodske ekipe za boj proti trgovini z ljudmi in Nacionalni svetovalni in intervencijski center za žrtve trgovine z ljudmi (NCIC)**, omogočajo zagotavljanje potrebne podpore in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi na ozemlju Poljske. Ekipе žrtvam nudijo podporo v okviru sistema socialnega varstva ter izvajajo preventivne dejavnosti prek informativnih kampanj o trgovini z ljudmi in širjenja znanja, na primer med mladimi, učitelji in podjetniki.

⁹ <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Sodelovanje med Ministrstvom za notranje zadeve in upravo, mejno stražo, policijo, vojvodskimi ekipami za boj proti trgovini z ljudmi in Nacionalnim svetovalnim in intervencijskim centrom za žrtve trgovine z ljudmi je do danes omogočilo **prepoznavanje ključnih potreb**, tj. okrepitev in razširitev usposabljanj za zaposlene, ki prihajajo v stik s potencialnimi žrtvami trgovine z ljudmi, povečanje ozaveščenosti podjetnikov glede tveganj prisilnega dela ter širjenje znanja o metodah preprečevanja in odzivanja na ta pojav. V skladu s tem NAP se bo sistemski pristop k vprašanju trgovine z ljudmi nadaljeval s koordinacijo dejavnosti, preventivnimi ukrepi, podporo in zaščito žrtev, pregonom kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, usposabljanji, izvajanjem raziskav na tem področju ter evalvacijo dejavnosti in zakonodajnih sprememb.

NCIC zagotavlja celovito krizno intervencijsko pomoč z zagotavljanjem nastanitve v varnem centru, hrane, osnovne zdravstvene oskrbe, psihološke podpore, pravnega svetovanja, pomoči pri vzpostavljanju stikov z organi odkrivanja in preiskovanja ter tolmačenja. Prav tako vodi zavetišča, skrbi, da žrtve trgovine z ljudmi uveljavljajo svoje pravice, podpira državne in lokalne institucije pri prepoznavanju in delu z žrtvami trgovine z ljudmi ter nudi preventivno svetovanje posameznikom in svetovanja institucijam, ki zagotavljajo pomoč žrtvam.

Glavni cilj Nacionalnega akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi je zagotoviti pogoje, potrebne za učinkovito preprečevanje in zoperstavljanje trgovini z ljudmi na Poljskem, ter podpirati žrtve tega kaznivega dejanja.

Spodaj so predstavljeni specifični cilji NAP:

- povečati ozaveščenost javnosti o pojavu trgovine z ljudmi;

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- izboljšati standard podpore, ki je zagotovljena žrtvam trgovine z ljudmi (vključno z mladoletnimi žrtvami);
- izboljšati učinkovitost ukrepov institucij, pristojnih za pregon kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, z okrepitvijo pravnih orodij in struktur ter z uvajanjem dobrih praks;
- izboljšati usposobljenost predstavnikov institucij in organizacij, ki sodelujejo pri preprečevanju trgovine z ljudmi in podpori žrtvam;
- razširiti znanje o pojavu trgovine z ljudmi in o učinkovitosti ukrepov, zlasti v kontekstu prisilnega dela;
- utrditi mednarodno sodelovanje.

Naloge, načrtovane za izvedbo v okviru NAP, imajo nacionalni doseg: zadevajo dejavnosti osrednjih institucij na področju priprave in uvajanja splošno uporabljenih pravnih ureditev ali modelnih praks, pa tudi dejavnosti, ki se izvajajo v vseh regijah prek pristojnih enot (zlasti vojvodskih ekip za boj proti trgovini z ljudmi).

Izvajanje akcijskega načrta in sistem spremljanja

Sistem za izvajanje in spremljanje nalog, predvidenih v akcijskem načrtu, sestavljajo naslednji elementi:

- **Ekipa za boj proti trgovini z ljudmi**, ki ji predseduje minister za notranje zadeve in upravo, njegov namestnik pa je državni sekretar ali državni podsekretar, katerega področje dela vključuje zadeve, povezane z bojem proti trgovini z ljudmi. Ekipo sestavljajo predstavniki oddelkov znotraj Ministrstva za notranje zadeve in upravo ter podrejenih in nadzorovanih enot, pa tudi drugih organov državne uprave ter povabljenih institucij in nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

trgovine z ljudmi (v skladu z Odredbo št. 6 ministra za notranje zadeve in upravo z dne 15. februarja 2019 o ustanovitvi Ekiye za boj proti trgovini z ljudmi)

- Ekipa je sestavljena iz delovnih skupin:
 - Delovna skupina za spremljanje izvajanja NAP, ki jo sestavljajo strokovnjaki – predstavniki institucij, ki sodelujejo pri delu ekipe;
 - Delovna skupina za podporo žrtvam trgovine z ljudmi, ki jo sestavljajo strokovnjaki – predstavniki institucij, ki sodelujejo pri delu ekipe;
 - Delovna skupina za pripravo priročnika za sodne in organe odkrivanja in preiskovanja ter druge organe, vključene v boj proti trgovini z ljudmi, o obravnavi primerov trgovine z ljudmi (za čas trajanja naloge);
 - Delovna skupina za pripravo smernic za inšpektorje za delo o metodologiji izvajanja inšpekcijskih dejavnosti v primerih suma trgovine z ljudmi, zlasti prisilnega dela (za čas trajanja naloge);
- Vojvodske ekipe za boj proti trgovini z ljudmi, ustanovljene na podlagi 22. člena, 15. točke Zakona z dne 12. marca 2004 o socialni pomoči ter 17. člena in 18. člena(2) Zakona z dne 23. januarja 2009 o vojvodi in državni upravi v vojvodstvu, v povezavi z Nacionalnim akcijskim načrtom za boj proti trgovini z ljudmi.

Vojvodske ekipe sestavljajo predstavniki različnih javnih institucij, organov odkrivanja in preiskovanja ter nevladnih organizacij na regionalni ravni. Sodelovanje predstavnikov posameznih institucij je odvisno od odločitve vojvode. Pri delu imenovanih ekip sodelujejo predstavniki vojvodskih uradov, policije, mejne straže, državnega tožilstva, inšpektorata za delo, zavodov za zaposlovanje, lokalnih skupnosti, šolskih nadzornikov in izobraževalnih institucij ter nevladnih organizacij.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Predstavniki institucij, ki sodelujejo pri delu regionalnih ekip, povečujejo učinkovitost svojega delovanja z nenehno izmenjavo informacij in usklajevanjem vseh dejavnosti, vključno s preventivnimi aktivnostmi.

Orodja za periodično evalvacijo izvajanja NAP vključujejo:

- poročilo o izvajanju Nacionalnega akcijskega načrta, ki ga potrdi zgoraj navedena ekipa;
- poročilo o delu Ekiye za boj proti trgovini z ljudmi, ki ga je treba do konca februarja vsako leto predložiti ministru za notranje zadeve in upravo;
- sestanke Delovne skupine za spremljanje izvajanja NAP.

12.3.5 Romunija

Nacionalni mehanizem za identifikacijo in napotitev (MNIR) žrtev trgovine z ljudmi v Romuniji je bil odobren z vladno uredbo (Government Decision) št. 88/2023. Mehanizem je strukturiran v devet poglavij: (1) Pojmi in definicije; (2) Etična in deontološka načela pri uporabi nacionalnega mehanizma za identifikacijo in napotitev žrtev trgovine z ljudmi; (3) Splošna izhodišča glede nacionalnega mehanizma za identifikacijo in napotitev žrtev trgovine z ljudmi; (4) Identifikacija žrtev trgovine z ljudmi; (5) Napotitev žrtev trgovine z ljudmi; (6) Posebni vidiki identifikacije in napotitve mladoletnih žrtev; (7) Posebni vidiki identifikacije in napotitve žrtev, ki niso romunski državljani; (8) Prostovoljna repatriacija ob podpori; (9) Evalvacija in spremljanje izvajanja ukrepov, specifičnih za MNIR.

Mehanizem v Romuniji **opredeljuje tri ključne procese:**

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- **Zaznava žrtev trgovine z ljudmi:** dejanje prepoznavanja indikatorjev, ki nakazujejo na morebitno situacijo trgovine z ljudmi, ter identifikacija potencialnih žrtev, kar vodi v obvestitev organov odkrivanja in preiskovanja ali Nacionalne agencije za boj proti trgovini z ljudmi (ANITP) oziroma specializiranih izvajalcev storitev.
- **Identifikacija žrtev trgovine z ljudmi:** postopek presoje in ugotavljanja, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pri čemer se upoštevajo tako pravni kot viktimološki vidiki.
- **Napotitev žrtev trgovine z ljudmi:** postopek, v katerem se žrtev usmeri k storitvam pomoči in zaščite, ki ustrezajo njenim specifičnim potrebam.

Učinkovito izvajanje MNIR zahteva sodelovanje med različnimi institucijami in organizacijami:

- Nacionalna agencija za boj proti trgovini z ljudmi (ANITP) usklajuje dejavnosti, povezane s preprečevanjem, identifikacijo in pomočjo žrtvam.
- Policija in tožilski organi so odgovorni za preiskovanje primerov in zaščito žrtev.
- Javne službe socialne pomoči zagotavljajo podporo in socialno reintegracijo žrtev.
- Nevladne organizacije in zasebni izvajalci socialnih storitev nudijo specializirane storitve in dodatno podporo.

Spremljanje in evalvacija MNIR

ANITP je odgovorna za centraliziranje, analiziranje in evalvacijo informacij, pridobljenih s prispevkom institucij in organizacij, ki so odgovorne za izvajanje ukrepov in aktivnosti v okviru MNIR.

Status žrtev trgovanja z ljudmim v Romuniji

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Mehanizem v Romuniji določa tri vrste situacij za priznanje statusa žrtve trgovine z ljudmi:

- **Potencialna žrtev trgovine z ljudmi** je oseba, ki je prepoznana pred izkoriščanjem, med izkoriščanjem ali po pobegu iz situacije trgovine z ljudmi in pri kateri so prisotni specifični indikatorji procesa trgovine z ljudmi.
- **Domnevna žrtev trgovine z ljudmi** je oseba, pri kateri obstajajo indikatorji, da je bila žrtev trgovine z ljudmi. Njen status se ugotovi na podlagi identifikacijskega intervjuja, izvedenega takoj po tem, ko so zadovoljene osnovne potrebe, in ko je potencialna žrtev fizično in čustveno sposobna podati informirano soglasje za intervju.
- **Identificirana žrtev trgovine z ljudmi** je domnevna žrtev, ki ji je po potrditvi podatkov in dodatnih informacij v skladu s pravnimi določbami priznan status žrtve trgovine z ljudmi.

Pravni status žrtve trgovine z ljudmi potrdi:

- Nacionalna agencija za boj proti trgovini z ljudmi (ANITP), ki ocenjuje dokaze in lahko na podlagi indikatorjev ter postopkov potrdi status žrtve.
- Tožilci, ki lahko v okviru kazenske preiskave ugotovijo status žrtve.
- Sodna odločba: če žrtev sodeluje v kazenskem postopku kot oškodovanec, je lahko uradno priznana kot žrtev na podlagi sodne odločb.

V skladu z 2. členom, točka c, Zakona št. 678/2001 o preprečevanju in boju proti trgovini z ljudmi je žrtev trgovine z ljudmi opredeljena kot fizična oseba, ki je pasivni subjekt dejanj, določenih v 210., 211., 264. in 374. členu Kazenskega zakonika, oziroma

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

poskusa enega od teh dejanj, ne glede na to, ali v kazenskem postopku sodeluje kot oškodovanec.

V skladu s 34. členom, točka a, Zakona št. 211/2004 je žrtev kaznivega dejanja opredeljena kot fizična oseba, ki je utrpela kakršnokoli škodo, vključno s posegom v telesno, duševno ali čustveno integriteto ali z gospodarsko škodo, ki jo je neposredno povzročilo kaznivo dejanje. To vključuje tudi družinske člane osebe, ki je umrla zaradi kaznivega dejanja, in so zaradi smrti te osebe utrpeli škodo.

Obdobje okrevanja in razmisleka

V Romuniji je domnevni žrtvi trgovine z ljudmi dodeljenih 90 dni, da se odloči, ali bo sodelovala v kazenskem postopku. Obdobje okrevanja in razmisleka se začne po identifikacijskem intervjuju, ko je domnevna žrtev seznanjena s svojimi pravicami in obveznostmi. Če se domnevna žrtev v obdobju okrevanja in razmisleka odloči sodelovati s tožilskimi organi, vodja primera o tej odločitvi obvesti strokovnjaka ANITP, ki olajša komunikacijo s tožilskimi organi. Če se domnevna žrtev po izteku 90-dnevnega zakonskega obdobja okrevanja in razmisleka odloči, da v kazenskem postopku ne bo sodelovala, se oceni njen specifični položaj, da se določijo potrebe po pomoči in zaščiti ter se zagotovi nadaljevanje specializiranih storitev za podporo reintegraciji.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Primer dobre prakse:

Podpora in zaščita žrtev trgovine z ljudmi: mehanizem razdelitve vavčerjev za žrtve kaznivih dejanj v Romuniji

Vavčerji so namenjeni pokrivanju **nujnih potreb žrtev kaznivih dejanj** ter predstavljajo predplačilo denarne odškodnine, ki jo odobri Komisija za odškodnine. Uporabiti jih je mogoče za osnovne proizvode in storitve, kot so hrana, nastanitev, prevoz, zdravila in medicinski pripomočki.

Upravičenci vključujejo:

- a) žrtve nasilnih kaznivih dejanj ali drugih naklepnih dejanj nasilja, kot so nasilje v družini, poskus umora, povzročitev telesne poškodbe, suženjstvo, **trgovina z ljudmi**, trgovina z otroki, prisilno ali obvezno delo, posilstvo, spolni napad, otroška pornografija, mučenje itd.;
- b) družinske člane žrtev, ki so zaradi teh kaznivih dejanj umrle.

4. Mehanizem za izdajo in razdeljevanje vavčerjev

4.1. Vložitev zahtevka za vavčerje

Žrtev ali njeni predstavniki vložijo vlogo pri sodišču, pristojnem glede na kraj stalnega prebivališča žrtve. Vloga mora vsebovati tudi dokazila, kot so dokazilo o dohodkih, zdravstvena dokumentacija, policijska ali druga uradna poročila oziroma pravni dokumenti, ki potrjujejo status žrtve, ter druga dokazila, ki utemeljujejo nujne potrebe, za katere se zahteva izplačilo predujma odškodnine. Da bi se preprečile zamude in zagotovila pravilnost postopka, lahko javni in zasebni subjekti, vključeni v razdeljevanje vavčerjev, žrtvam pomagajo pri pripravi in izpolnjevanju vlog.

4.2. Odobritev vavčerjev

Vloge obravnavata dva specializirana kazenska sodnika, ki ju določi pristojno sodišče in ki tvorita Komisijo za odškodnine žrtvam kaznivih dejanj. Delo Komisije podpirajo sodni uslužbenci, ki jih imenuje predsednik sodišča. Tajništvo vodi dokumentacijo, komunicira z žrtvami in izvršuje odločitve. Če je zahtevek žrtve odobren, Komisija odredi izdajo vavčerjev kot predujem za kritje nujnih potreb. Skupna vrednost vavčerjev ne sme presegati petkratnika bruto nacionalne minimalne plače. Bruto nacionalna minimalna plača za leto 2024 znaša 3.700 lejev (740 EUR). Zato odobreni znesek ne sme presegati 18.500 RON (3.700 EUR).

4.3. Izdaja vavčerjev

Ministrstvo za pravosodje zagotovi sredstva za vavčerje. Pooblaščen subjekti, ki imajo z Ministrstvom sklenjeno pogodbo, izdajo vavčerje (debetne kartice). Ministrstvo je v letu 2024 v proračunu načrtovalo in izdalo 300 vavčerjev. Ministrstvo spremlja sistem razdeljevanja vavčerjev in njegovo učinkovitost ocenjuje na podlagi četrtnih poročil.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

4.4. Razdeljevanje vavčerjev

Javni in zasebni subjekti, vključeni v sistem, vključno z nevladnimi organizacijami, podpirajo razdeljevanje vavčerjev upravičencem. Do septembra 2024 je bilo v sistem vključenih in pooblaščenih 55 subjektov za razdeljevanje vavčerjev žrtvam kaznivih dejanj. Vavčerji se razdelijo v 72 urah po odločitvi Komisije. Izdani so na elektronskem nosilcu (bančne debetne kartice) in veljajo 90 dni.

5. Učinki mehanizma

Ta sistem združuje hiter dostop do virov s pravno trdnim pristopom ter zagotavlja takojšnjo podporo žrtvam kaznivih dejanj in varuje njihove pravice z zagotavljanjem preglednega in dobro usklajenega postopka. Prvi vavčer v vrednosti 18.000 lejev (3.600 EUR) je bil razdeljen avgusta 2024.

12.4 Predlagana aktivnost

Tabela 1. Igra vlog s študijo primera

Ime aktivnosti	Igra vlog s študijo primera
Vrsta aktivnosti	Igra vlog s študijo primera Scenarij: Mariji, 28-letni ženski iz Vzhodne Evrope, je zaposlitvena agencija ponudila delo hotelske sobarice v Nemčiji. Agencija je obljubila konkurenčno plačilo, nastanitev in zakonito zaposlitev. Ker je priložnosti zaupala, je Marija ponudbo sprejela, podpisala pogodbo, agenciji plačala pristojbino v višini 3.000 BGN ter odpotovala v Nemčijo.

	Po prihodu je ugotovila, da je resničnost daleč od tega, kar ji je bilo obljubljeno. Delodajalec ji je zadržal potni list in jo prisilil, da je v težkih razmerah delala dolge ure brez plačila. Bila je pod stalnim nadzorom, izpostavljena verbalnim zlorabam in ji je bilo groženo, če bi poiskala pomoč. Po več mesecih izkoriščanja je Mariji uspelo pobegniti, nato pa je pomoč poiskala pri lokalni nevladni organizaciji za pravice delavcev.
Trajanje	45 minut
Učni cilji	Udeleženci bodo: • razvili sposobnost prepoznavanja kazalnikov trgovine z ljudmi zaradi delovnega izkoriščanja; • opredelili ključne deležnike, vključene v obravnavo primerov, ter njihove specifične vloge in odgovornosti; • preučili mehanizme komuniciranja in sodelovanja med pristojnimi organi v državi izvora žrtve in državi cilja; • vadili pripravo usklajenega odzivnega načrta za obravnavo primerov čezmejnega delovnega izkoriščanja in trgovine z ljudmi
Gradiva	Študija primera.

Usmeritve za izvajalca	Uvod in uvodno informiranje (10 minut) Udeležencem na kratko predstavite scenarij in cilje igre vlog. Prizorišče in določitev vlog (10 minut) Vzpostavite kontekst: Mariji je uspelo pobegniti in je za pomoč zaprosila lokalno nevladno organizacijo za pravice delavcev. Nevladna organizacija vzpostavi stik z relevantnimi organi in deležniki, da bi zagotovila podporo žrtvi ter omogočila uveljavljanje pravice. Priprava igre vlog: Udeležence razdelite v vloge, ki odražajo ključne vključene deležnike, na primer: • Marija (žrtev) • lokalna policija (Nemčija) • nevladna organizacija za pravice delavcev (Nemčija) • enota za boj proti trgovini z ljudmi (država izvora Marije) • konzularni uradnik (država izvora Marije) • socialni delavec • predstavnik zaposlitvene agencije (po potrebi za kontekst) Izvedba igre vlog (15 minut) Udeležencem omogočite interakcijo na podlagi dodeljenih vlog. Spodbujajte jih, da:
--------------------------------------	--

	• opredelijo takojšnje potrebe (varnost, nastanitev, pravna pomoč); • razpravljajo o napotitvenih korakih (kdo stopi v stik s kom in kateri viri se aktivirajo); • izpostavijo izzive v komunikaciji ali razlike v pristojnostih; • predlagajo rešitve za Marijin primer, vključno z vrnitvijo v matično državo, odškodnino in kazenskim pregonom trgovcev z ljudmi.
Razprava	Za spodbujanje razprave uporabite vodilna vprašanja (10 minut): • »S katerimi izzivi ste se soočali pri medinstitucionalnem usklajevanju?« • »Kako učinkovita je bila komunikacija med različnimi institucijami?« • »Kaj bi lahko izboljšalo napotitveni postopek?«
Nasveti za izvajalca	• Poskrbite, da igra vlog in razprava po njej ostaneta znotraj predvidenega časovnega okvira. • Udeležence usmerjajte, če zaidejo stran od ciljev scenarija. • Če je skupina večja, razmislite o razdelitvi v manjše skupine in izvedbi vzporednih iger vlog. • Globino scenarija prilagodite glede na stopnjo poznavanja teme med udeleženci.

	• Za nadaljnje učenje zagotovite gradiva (npr. izročke) ali priporočite dodatno branje o medinstitucionalnem sodelovanju, nacionalnih napotitvenih mehanizmih (NRM) in čezmejnih napotitvenih mehanizmih (CBRM).
Gradiva	Natisnjene študije primera.
Spletna izvedba	Vnaprejšnja dodelitev vlog in razdelitev gradiv: • Opise vlog, ozadna gradiva in podrobnosti scenarija udeležencem vnaprej posredujte po elektronski pošti ali prek skupne spletne mape (npr. Google Drive, Dropbox). • Za vsako vlogo vključite ključne odgovornosti in izhodišča za razpravo, da se udeleženci lahko ustrezno pripravijo. Igra vlog v ločenih sobah (neobvezno za večje skupine): • Dodelitev ločenih sob: Ustvarite sobe za manjše skupine, da simulirate različne faze napotitvenega postopka (npr. ena soba za usklajevanje nevladnih organizacij, druga za sodelovanje organov pregona in konzularnih služb). • Spremljanje s strani moderatorja: Obiščite vsako ločeno sobo, da zagotovite, da razprave potekajo v skladu s cilji, ter po potrebi ponudite usmeritve ali dodatna vprašanja. • Uporaba klepeta in skupnih dokumentov: Spodbujajte udeležence, da si zapiske vodijo v skupnem dokumentu ali

	uporabljajo funkcijo klepeta za povzemanje ključnih odločitev. Ponovno zberite vse udeležence v glavni sobi, da simulirate skupne sestanke, na katerih se vsi deležniki združijo in dokončno oblikujejo načrt podpore Mariji. • Funkcionalnost klepeta: Spodbujajte uporabo klepeta za kratke stranske razprave, pojasnila ali postavljanje vprašanj med igro vlog. • Deljenje zaslona: Delite poteke postopkov, diagrame napotitvenih mehanizmov ali ključne pravne okvire, da zagotovite usklajenost vseh udeležencev glede postopkov in ciljev.
Viri	NRMs, C-BRMs

12.5 Razprava

Osebna in skupinska refleksija:

- Kaj je bilo za vas najpomembnejše spoznanje oziroma učno izhodišče tega usposabljanja?
- Kako je igra vlog vplivala na vaše razumevanje medinstitucionalnega sodelovanja v primerih trgovine z ljudmi?

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- Katere veščine ali znanja bi po vašem mnenju še morali okrepiti za učinkovito obravnavo napotitvenih primerov?

Kako bi lahko pridobljena znanja in izkušnje uporabili pri svojem sedanjem ali prihodnjem delu?

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

PRILOGA 1

Opis postopkov identifikacije in napotitve v Romuniji

3.1 Odkrivanje ali samoidentifikacija žrtev trgovine z ljudmi

3.1.1 Odkrivanje žrtve trgovine z ljudmi vključuje prepoznavanje kazalnikov, ki kažejo, da je oseba lahko potencialna žrtev trgovine z ljudmi, kar sproži prijavo oziroma obvestitev v okviru MNIR. Odkrivanje je lahko reaktivno, kot odziv na prijavo ali prejeto informacijo, ali proaktivno, prek stalne analize razmer na ravni skupnosti, pri čemer temelji na ozaveščanju o tveganjih, povezanih s trgovino z ljudmi ali trgovino z mladoletnimi osebami.

Odkrivanje izvajajo različni akterji:

- Specializirani preiskovalni in tožilski organi v Romuniji (DCCO, DIICOT). Dejavnosti DCCO in DIICOT ter njima podrejenih struktur se štejejo za primarni način odkrivanja in identifikacije žrtev trgovine z ljudmi.
- Nadzorni organi (IM, IGI, ANPIS/AJPIS, nacionalna policija na lokalni ravni, mejna policija, žandarmerija itd.).
- Druge poklicne skupine, ki lahko pridejo v stik s potencialnimi žrtvami, vključno s strokovnjaki v šolah, bolnišnicah in prometu, izvajalci javnih ali zasebnih socialnih storitev (ne glede na to, ali so specializirani za področje trgovine z ljudmi ali ne), IOM, romunska veleposlaništva/konzulati, operaterji nujnih telefonskih linij itd. V primeru mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi so strokovni delavci dolžni primer prijaviti okrožnim direktoratom za socialno pomoč in varstvo otrok, in sicer prek nacionalne telefonske linije 119.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

Asociația pentru
Cooperare și
dezvoltare
Durabă

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- Splošna javnost.

3.1.2 Samoidentifikacija pomeni prijavo oziroma obvestitev o potencialni situaciji trgovine z ljudmi, ki jo poda neposredno potencialna žrtev, bodisi z klicem na številko za nujne primere 112 bodisi na Zeleno linijo, ki jo upravlja ANITP: 0 800 800 678 (brezplačni klic znotraj države) ali 004 021 313 31 00 (dostopno iz tujine), pa tudi prek drugih telefonskih linij za pomoč, ki jih zagotavljajo javni ali zasebni specializirani izvajalci storitev.

3.2 Prijava/obvestitev o žrtvah trgovine z ljudmi

V primeru odkritja potencialne žrtve trgovine z ljudmi lahko nadaljnji ukrepi vključujejo prijavo in/ali obvestitev o primeru:

- Prijava primera** je postopek obveščanja tožilskih organov, ki ga izvedejo nadzorni organi, druge poklicne skupine ali splošna javnost, kadar obstajajo utemeljeni razlogi za sum storitve kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Namen prijave je preiskati kaznivo dejanje, identificirati žrtev ter ob njenem soglasju obvestiti ANITP za napotitev v pomoč in zaščito.
- Obvestitev primera** pomeni posredovanje informacij ANITP oziroma javnim ali zasebnim izvajalcem specializiranih storitev na področju trgovine z ljudmi, in sicer: 1) da je bila oseba odkrita kot potencialna žrtev trgovine z ljudmi, z namenom ocene kazalnikov trgovine z ljudmi ter takojšnjih potreb in tveganj; 2) da je bila oseba identificirana kot domnevna žrtev trgovine z ljudmi, z namenom omogočiti napotitev v pomoč in zaščito.

3.3 Identifikacija žrtve trgovine z ljudmi

Identifikacija žrtve se izvede z identifikacijskim razgovorom:

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- Razgovor, ki ga vodijo tožilski organi, obsega pridobitev izjave osebe kot oškodovanca oziroma priče ter hkratno zbiranje potrebnih dokazov za ugotovitev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Tožilski organ lahko ob soglasju žrtve o zadevi obvesti ANITP za oceno takojšnjih potreb in napotitev v pomoč.
- Razgovor, ki ga vodijo ANITP ali javni/zasebni izvajalci specializiranih storitev na področju trgovine z ljudmi, vključuje oceno znakov in kazalnikov trgovine z ljudmi, opredelitev dejavnikov, ki so privedli do ali prispevali k vključitvi osebe v trgovino z ljudmi, oceno ranljivosti osebe, njenega trpljenja v procesu trgovine z ljudmi ter dolgoročnih posledic, kot so stigmatizacija, zdravstvene težave in ekonomske izgube.

Da bi se izognili ponavljajočim se razgovorom, se začetna ocena tveganj ter potreb po pomoči in zaščiti izvede hkrati z identifikacijskim razgovorom.

Na podlagi ugotovitev identifikacijskega razgovora se osebi prizna status domnevne žrtve. Domnevna žrtev je nato seznanjena s svojimi pravicami in obveznostmi, vključno s pravico do obdobja okrevanja in razmisleka, ter z alternativnimi storitvami zaščite in pomoči, ki so na voljo na lokalni in regionalni ravni, z njihovo vlogo in predvidenim trajanjem pomoči. Žrtev lahko izbere storitve, ki jih potrebuje.

Če se ugotovi, da oseba ne izpolnjuje pogojev za priznanje statusa domnevne žrtve trgovine z ljudmi, jo bo strokovnjak, ki je opravil razgovor, glede na posebnosti primera usmeril ali napotil k drugim specializiranim storitvam.

Pri domnevnih žrtvah strokovnjaki, ki so opravili razgovor ter ocenili tveganja in potrebe, skupaj z žrtvijo pripravijo načrt vodenja primera, namenjen obravnavi takojšnjih tveganj in potreb, da bi se tveganja zmanjšala ali odpravila ter potrebe ustrezno pokrile.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Načrt vodenja primera vključuje konkretne ukrepe in odgovornosti za izvajanje ter se lahko posodablja glede na razvoj primera.

3.4 Napotitev žrtev trgovine z ljudmi

Pred izvedbo napotitve je žrtev v celoti seznanjena z razpoložljivimi storitvami pomoči in zaščite, izbere storitev, ki ji najbolj ustreza, ter poda svoje soglasje k napotitvi. Glede na specifične potrebe žrtev in razpoložljivost storitev je mogoče napotitve opraviti tudi na storitve podpore žrtvam kaznivih dejanj ali druge specializirane storitve, kot so psihološko svetovanje, zdravstvena in socialna pomoč, zdravila in hrana, namestitve v zavetiščih ali varovanih nastanitvah ter informacije o veljavnih sodnih in upravnih postopkih. Informacije o domnevni žrtvi se nemudoma posredujejo izvajalcu storitev, da se omogoči izvedba potrebnih korakov za sprejem žrtve, dodelitev skrbnika primera ter vzpostavitev tima za pomoč.

Obdobje okrevanja in razmisleka

V Romuniji ima domnevna žrtev trgovine z ljudmi na voljo 90 dni, da se odloči, ali bo sodelovala v kazenskem postopku. Obdobje okrevanja in razmisleka se začne po identifikacijskem razgovoru, ko je domnevna žrtev seznanjena s svojimi pravicami in obveznostmi.

Če se domnevna žrtev v obdobju okrevanja in razmisleka odloči za sodelovanje s tožilskimi organi, skrbnik primera o tej odločitvi obvesti strokovnjaka ANITP, ki omogoči komunikacijo s tožilskimi organi.

Če se domnevna žrtev po poteku 90-dnevnega zakonsko določenega obdobja okrevanja in razmisleka odloči, da ne bo sodelovala v kazenskem postopku, se njena

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

specifična situacija oceni z namenom ugotovitve potreb po pomoči in zaščiti ter zagotovitve nadaljevanja specializiranih storitev, ki podpirajo reintegracijo.

3.5 Identifikacija in napotitev mladoletnih žrtev trgovine z ljudmi

Žrtve trgovine z ljudmi, ki zatrjujejo, da so mladoletne, so do potrditve njihove starosti upravičene do nujnih storitev (npr. nujna namestitvev, zdravstvene storitve). Izjave pred tožilskimi organi pridobijo strokovnjaki, usposobljeni za razgovore z otroki, ob navzočnosti psihologa in predstavnika ANITP. Izjave se podajo v navzočnosti staršev oziroma zakonitih skrbnikov, če ti niso udeleženi v situaciji trgovine z ljudmi. Identifikacijski razgovor opravi predstavnik ANITP v sodelovanju s predstavnikom okrožnega direktorata za socialno pomoč in varstvo otrok ter, kadar je relevantno, s predstavnikom zasebnega specializiranega izvajalca storitev (v primerih, ki jih odkrije ta izvajalec). Starši oziroma zakoniti skrbniki lahko podajo soglasje k razgovoru in izvajanju specializiranih storitev ter lahko sodelujejo pri identifikacijskem razgovoru, če niso vpleteni v situacijo trgovine z ljudmi.

Otroke se o njihovih pravicah obvesti na način, prilagojen njihovi starosti in stopnji zrelosti. Odločitev, ali bo mladoletna žrtev v kazenskem postopku oziroma sodnih postopkih sodelovala kot oškodovanec, sprejmejo starši, če niso vpleteni v trgovino z ljudmi. Pri otrocih, za katere veljajo posebni zaščitni ukrepi, o tem odloča zakonito imenovani zastopnik.

3.6 Identifikacija in napotitev žrtev brez romunskega državljanstva

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Glede na okoliščine strokovnjak, ki prvi vzpostavi stik z žrtvijo, zaprosi za podporo IGI, veleposlaništva, konzulata ali specializirane nevladne organizacije, da se zagotovi prevajalec/tolmač ali medkulturni mediator za jezikovno tolmačenje oziroma medkulturno mediacijo pri komunikaciji žrtve s strokovnjaki. Prevajanje/tolmačenje se izvaja v jeziku, ki ga oseba razume, po možnosti v njenem maternem jeziku. Če strokovnjak med identifikacijskim razgovorom prepozna kazalnike trgovine z ljudmi (in je potencialni žrtvi priznan status domnevne žrtve), o tem obvesti tožilske organe in IGI, da se ugotovi pravni status žrtve.

Žrtvam trgovine z ljudmi brez romunskega državljanstva se lahko glede na njihovo specifično situacijo odobri bodisi dovoljenje za zadrževanje v Romuniji na podlagi »tolerance« (ki ga izda tožilec ali sodišče), bodisi začasno dovoljenje za prebivanje (ki ga na zahtevo pravosodnih organov izda Generalni inšpektorat za imigracije), ali pa pravica do prebivanja za državljane EU, EGP in Švice.

4. Pomoč pri prostovoljni vrnitvi (podprta prostovoljna repatriacija)

Na podlagi informiranega soglasja je mogoče podprto prostovoljno repatriacijo žrtve trgovine z ljudmi v državo izvora ali prebivališča omogočiti s čezmejnimi sodelovanjem institucij in organizacij, vključenih v identifikacijo in napotitev žrtev. Podprta prostovoljna repatriacija zagotavlja varen povratek žrtve ter specializirano pomoč in sprejem ob prihodu v državo izvora ali prebivališča.

Žrtev se o vrnitvi v državo izvora ali prebivališča odloči po tem, ko prejme točne in relevantne informacije o svojih pravicah, o možnosti vključitve v program pomoči v ciljni državi ali v državi izvora/prebivališča ter o korakih v postopku repatriacije.

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

ANITP deluje kot osrednja kontaktna točka za obveščanje v čezmejnih primerih trgovine z ljudmi, tako za romunske državljane, identificirane v drugih državah, kot tudi za tuje državljane, identificirane v Romuniji. Če institucije oziroma organizacije v ciljni državi namesto ANITP stopijo v stik z drugimi institucijami oziroma organizacijami v Romuniji, so ti subjekti dolžni o tem obvestiti ANITP.

Izmenjava informacij o žrtvi se izvaja zaupno, ob spoštovanju pravice posameznika do zasebnosti, in je omejena na najmanjši obseg, potreben za pravilno izvedbo postopka podprte prostovoljne repatriacije.

4.1 Repatriacija romunskih državljanov – žrtev trgovine z ljudmi

Ob prejemu obvestila o romunskem državljanu, ki je žrtev trgovine z ljudmi, ANITP od partnerjev v ciljni državi pravočasno zahteva informacije o oceni tveganja ter o potrebah žrtve po pomoči in zaščiti, da se primer ustrezno dokumentira pred repatriacijo. Ob soglasju žrtve ANITP in institucije na teritorialni ravni (npr. lokalna enota nacionalne policije, direktorati za varstvo in pomoč otrokom) ocenijo razmere v kraju prebivališča žrtve v Romuniji.

Pomoč pri odhodu romunskih državljanov – žrtev – iz ciljne države se zagotavlja v skladu s postopki v tej državi, pri čemer je lahko vključena tudi romunska diplomatska mreža. Pomoč ob prihodu zagotovi strokovnjak ANITP ali IOM, ki lahko po potrebi zaprosi za podporo dodatnega strokovnjaka iz javnih ali zasebnih izvajalcev storitev, specializiranih za podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Pomoč ob prihodu se vedno izvaja ob predhodnem obvestilu mejni policiji.

Če žrtev ne želi biti vključena v program pomoči in zaščite, ji ekipa, prisotna na točki prihoda oziroma na meji v Romuniji, posreduje kontaktne podatke regionalnega centra

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

ANITP na območju njenega prebivališča in/ali javnih ali zasebnih izvajalcev, ki nudijo specializirane storitve zaščite in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi.

Ekipa, odgovorna za sprejem žrtve, partnerje v ciljni državi obvesti o varnem prihodu žrtve in njenem predaji v državi izvora.

4.2 Repatriacija žrtev – državljanov tretjih držav

Odločitev o repatriaciji urad IOM v Romuniji sporoči osrednji kontaktni točki za obveščanje v državi izvora ali prebivališča oziroma uradu IOM v državi izvora ali prebivališča. V primeru tuje državljanke oziroma tujega državljana, ki je v Romuniji žrtev trgovine z ljudmi, pomoč pri odhodu zagotovijo strokovnjaki ANITP in/ali IOM.

4.3 Repatriacija mladoletnih žrtev

Repatriacija romunskih mladoletnih državljanov brez spremstva se prijavi tako ANITP kot ANPDCA. Če ocene, ki jih socialne službe opravijo v kraju prebivanja otrokove družine, pokažejo, da biološka družina ne zagotavlja potrebnih materialnih in moralnih jamstev za vzgojo in skrb za otroka, okrožni direktorat za socialno pomoč in varstvo otrok (DGASPC) po vrnitvi mladoletnika v državo predlaga poseben ukrep varstva.

Prednost ima namestitev otroka v razširjeni družini oziroma pri sorodnikih, če ti lahko zagotovijo ustrezno zaščito in oskrbo ter niso bili vpleteni v trgovino z ljudmi oziroma niso povezani z osebami, vpletenimi v situacijo trgovine z ljudmi. Če namestitev pri sorodnikih ni mogoča, se preučijo alternativne oblike družinskega varstva ali namestitev v specializiranih rezidenčnih storitvah.

DGASPC v okrožju oziroma okraju stalnega prebivališča mladoletne žrtve določi osebo, ki otroka prevzame na vstopni točki oziroma ob prihodu v Romunijo ter ga

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

spremlja na dom ali v specializirani center za otroke brez spremstva oziroma za žrtve trgovine z ljudmi, ki se nahaja v okrožju, kjer leži mejni prehod.

Pri tuji mladoletni žrtvi pomoč pri odhodu zagotovijo strokovnjak DGASPC ali IOM, ki lahko po potrebi zaprosi za dodatno podporo drugih strokovnjakov iz institucij ali organizacij, s katerimi je žrtev v stiku.

V primeru mladoletne žrtve brez spremstva, ki je tuji državljan v Romuniji, se repatriacija lahko izvede po predhodni oceni pristojnih organov in le, če se mladoletnik napoti k staršem (ko so ti identificirani in ne prebivajo v Romuniji), k družinskim članom (z njihovim soglasjem), k imenovanemu skrbniku ali v ustrezne sprejemne centre v državi izvora ali prebivališča. Če staršev ali drugih družinskih članov ni mogoče identificirati ali če mladoletnik v državi izvora ni sprejet, se mu prizna pravica do stalnega prebivanja v Romuniji..

Dobra praksa na področju podpore in zaščite žrtev trgovine z ljudmi: mehanizem za nujno dodeljevanje vavčerjev žrtvam kaznivih dejanj v Romuniji

1. Pravni okvir

Razdeljevanje vavčerjev žrtvam kaznivih dejanj v Romuniji urejajo trije ključni zakonodajni akti:

- a) Zakon št. 211/2004: določa ukrepe za zagotavljanje obveščanja, podpore in zaščite žrtvam kaznivih dejanj.

Hochschule für den öffentlichen Dienst in Bayern
Fachbereich Polizei

CSD
CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

- b) Zakon št. 318/2015: določa okvir za upravljanje zaseženega premoženja ter uvaja mehanizme finančne podpore za žrtve kaznivih dejanj.
- c) Sklep Vlade št. 541/2023: potrjuje metodologijo za izdajo, razdeljevanje in povračilo vavčerjev ter določa njihovo vrednost in merila za izbor vključenih izvajalskih subjektov.

2. Namen mehanizma

Vavčerji so namenjeni pokrivanju **nujnih potreb žrtev kaznivih dejanj** ter predstavljajo predplačilo denarne odškodnine, ki jo odobri Komisija za odškodnine. Uporabiti jih je mogoče za osnovne proizvode in storitve, kot so hrana, nastanitev, prevoz, zdravila in medicinski pripomočki.

3. Kategorije upravičencev

V skladu z zakonom so upravičenci:

- a) žrtve nasilnih kaznivih dejanj ali drugih naklepnih dejanj nasilja, kot so nasilje v družini, poskus umora, povzročitev telesne poškodbe, suženjstvo, trgovina z ljudmi, trgovina z otroki, prisilno ali obvezno delo, posilstvo, spolni napad, otroška pornografija, mučenje itd.;
- b) družinski člani žrtev, ki so zaradi teh kaznivih dejanj umrle..

4. Mehanizem za izdajo in razdeljevanje vavčerjev

4.1. Vložitev zahtevka za vavčerje

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Žrtev ali njeni predstavniki vložijo vlogo pri sodišču, pristojnem glede na kraj prebivališča žrtve. Vloga mora vsebovati tudi dokazila, kot so dokazilo o dohodkih, zdravstvena dokumentacija, policijska ali druga uradna poročila oziroma pravni dokumenti, ki potrjujejo status žrtve, ter druga dokazila, ki utemeljujejo nujne potrebe, za katere se zahteva izplačilo predujma odškodnine. Da bi se preprečile zamude in zagotovila pravilnost postopka, lahko javni in zasebni subjekti, vključeni v razdeljevanje vavčerjev, žrtvam pomagajo pri izpolnjevanju vlog.

4.2. Odobritev vavčerjev

Vloge obravnavata dva specializirana kazenska sodnika, ki ju določi pristojno sodišče in ki tvorita Komisijo za odškodnine žrtvam kaznivih dejanj. Delo Komisije podpirajo sodni uslužbenci, ki jih imenuje predsednik sodišča. Tajništvo vodi dokumentacijo, komunicira z žrtvami in izvršuje odločitve. Če je zahtevek žrtve odobren, Komisija odredi izdajo vavčerjev kot predujem za kritje nujnih potreb. Skupna vrednost vavčerjev ne sme presegati petkratnika bruto nacionalne minimalne plače. Bruto nacionalna minimalna plača za leto 2024 znaša 3.700 lejev (740 EUR). Zato odobreni znesek ne sme presegati 18.500 RON (3.700 EUR).

4.3. Izdaja vavčerjev

Ministrstvo za pravosodje zagotovi sredstva za vavčerje. Pooblaščen subjekti, ki imajo z ministrstvom sklenjeno pogodbo, izdajo vavčerje (debetne kartice). Leta 2024 je ministrstvo v proračunu načrtovalo in izdalo 300 vavčerjev. Ministrstvo spremlja sistem razdeljevanja vavčerjev in njegovo učinkovitost ocenjuje na podlagi četrletnih poročil.

4.4. Razdelitev vavčerjev

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.

Javni in zasebni subjekti, vključeni v sistem, vključno z nevladnimi organizacijami, podpirajo razdeljevanje vavčerjev upravičencem. Do septembra 2024 je bilo v sistem vključenih in pooblaščenih 55 subjektov za razdeljevanje vavčerjev žrtvam kaznivih dejanj. Vavčerji se razdelijo v 72 urah po odločitvi Komisije. Izdani so na elektronskem nosilcu (bančne debetne kartice) in veljajo 90 dni.

5. Učinki mehanizma

Ta sistem združuje hiter dostop do virov s pravno trdnim pristopom ter zagotavlja takojšnjo podporo žrtvam kaznivih dejanj in varuje njihove pravice z zagotavljanjem preglednega in dobro usklajenega postopka. Prvi vavčer v vrednosti 18.000 lejev (3.600 EUR) je bil razdeljen avgusta 2024.

Hochschule für den
öffentlichen Dienst
in Bayern
Fachbereich
Polizei

CSD
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Asociația pentru
Cooperare
dezvoltare
Durabilă

KLJUČ
CENTRO ZA VEŠI PESTI TRONJALI 21 LJUDI

www.eradicating2project.eu

Co-funded by
the European Union

Stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-jev) in ne odražajo stališč Evropske unije ali Evropske komisije (organa, ki dodeljuje sredstva). Evropska komisija zanje ne more biti odgovorna.